

การศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร ส่วนตำบลท่าอ่าง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ผุสดี ศรีเพ็ญ* นันทิยา น้อยจันทร์**

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่างอำเภอโพทะเลจังหวัดพิจิตรประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่างจำนวน 112 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่างอำเภอโพทะเลจังหวัดพิจิตรโดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุดจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รองลงมาได้แก่ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนด้านที่มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุดได้แก่ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์การบริหารส่วนตำบล

* นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2557

** รองศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Implementation State of the Child Development Centre of Thanang Sub - district Administration Organization, PhoThale, Phichit Province

Pusadee Sripen^{*} Nuntiya Noichun^{**}

Abstract

The purpose of the independent study was to study the state of the implementation of the Child Development Centre of Thanang Sub-district Administration Organization, PhoThale, Phichit Province. The population in this study involved in the management of the Child Development Center of Thanang Sub - district, totaling 112 people. The tool used in the study was a questionnaire developed by the research team. The reliability coefficient was 0.97. The statistics used were percentage, average, and standard deviation.

The results of the study were as follows: Operating conditions of the Child Development Centre of Thanang Sub - district Administration Organization, PhoThale, Phichit Province, overall, was at a high level. Considering that with the highest level of operating conditions from descending order was participation and support of all sectors, followed by the network to promote early childhood in the development of personnel, in the building, and in environmental and safety management of the Child Development Center. The operating conditions which were at the lowest level were academic and curricular activities.

Keywords: Management, Child Development Centre, Sub - district Administration Organization

^{*} Student in Master of Education Degree in Educational Administration Program, Nakhon Sawan Rajabhat University, 2014

^{**} Associate Professor in Faculty of Educational in Nakhon Sawan Rajabhat University.

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่นโดยให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถจัดการศึกษาได้ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและนอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 บัญญัติ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา (สุวรรณ พินิตานนท์ และกาญจนา วัชรสุนทร, 2548: 85)

การถ่ายโอนภารกิจการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดเริ่มต้นเมื่อ 15 มีนาคม 2544 กระทรวงมหาดไทยได้จัดประชุมคณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานประมาณกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) กรมการศาสนาสำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน สำนักคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแสวงหาความร่วมมือและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (อนุบาล 3 ขวบ) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการประชุมดังกล่าวสรุปมติให้ถ่ายโอนการจัดการศึกษาปฐมวัยในปีการศึกษา 2544 โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกำกับให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ วิชาการและบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดให้กรมการปกครองเฉพาะแก้ไขปัญหการถ่ายโอนการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ ให้ทุกจังหวัดให้กรมการปกครองจัดตั้งงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในส่วนที่สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติเคยจัด

ดังนั้น การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่านั่ง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ไม่มีแนวทางที่เหมาะสมนั้นจะทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลท่านั่ง ขาดประสิทธิภาพและมาตรฐานการดำเนินงานในฐานะที่เป็นสถาบันแห่งการพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทางพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรมให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมโดยมีการมีส่วนร่วมของชุมชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตอบสนองนโยบายของกรมส่งเสริม

การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนตอบสนองความต้องการของชุมชน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่งเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่งให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

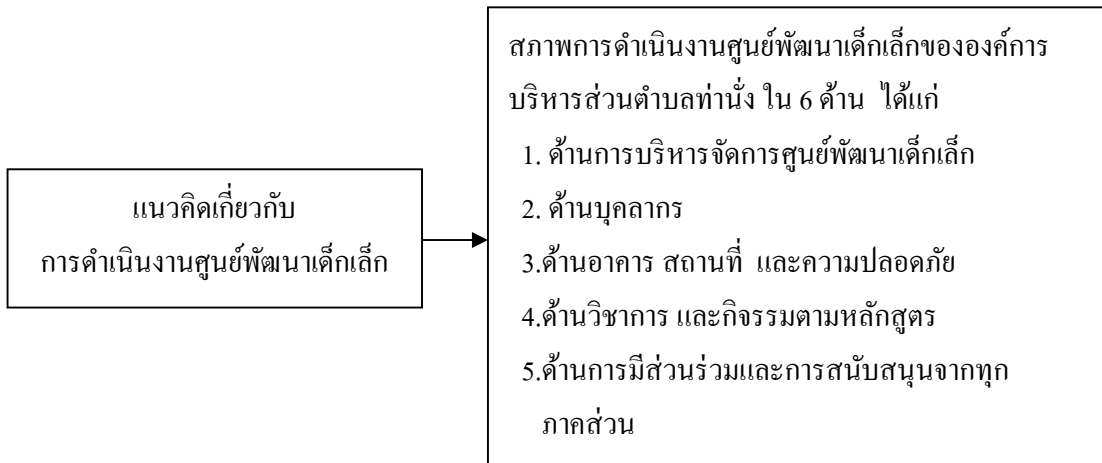
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่ง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่ง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและได้สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2545: 1-2) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการ ตามที่ได้จัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3-5 ปี) โดยมีนโยบายสำคัญที่เน้นความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับสูงขึ้นไป ซึ่งหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษา ตามแนวคิดของ Rordinelli (พิณสุดา สิริรักศรี, 2544; อ้างถึงใน Rordinelli, nd.) ได้แบ่งการกระจายอำนาจออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ การแบ่งอำนาจ การมอบอำนาจ การถ่ายโอนอำนาจ และการให้เอกชนหรือองค์กรเอกชนดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย 1) การแบ่งอำนาจ หมายถึง หน่วยงานส่วนกลางกระจายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานในท้องถิ่นตามสายงานการบังคับบัญชา หรือเป็นการแบ่งอำนาจของหน่วยงานระดับบนให้แก่หน่วยงานระดับล่างตามสายการบริหารขององค์กรนั้นๆ 2) การมอบอำนาจ หมายถึง หน่วยงานในระดับภูมิภาคหรือระดับท้องถิ่นหรือหน่วยงานเฉพาะกิจได้รับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบจากส่วนกลางเพื่อดำเนินโครงการพิเศษ โดยมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการต่างๆ ด้วยตนเองแต่ความรับผิดชอบสูงสุดยังอยู่ที่ส่วนกลาง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การลงนามทำสัญญา เป็นต้น และ 3) การโอนอำนาจ หมายถึง ส่วนกลางกระจายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบที่มีอยู่ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นจะอยู่เหนือการควบคุมของส่วนกลางโดยมีกฎหมายรองรับ มีอิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ส่วนกลางทำหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมและควบคุมกำกับทางอ้อม จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่ง จำนวน 112 คน ดังนี้

1. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่ง	จำนวน 4 คน
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่ง	จำนวน 12 คน
3. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่ง	จำนวน 1 คน
4. พนักงานระดับหัวหน้าส่วน	จำนวน 5 คน
5. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน 30 คน
6. ครูผู้ดูแลเด็ก	จำนวน 2 คน
7. ผู้ดูแลเด็ก	จำนวน 2 คน
8. ผู้ประกอบอาหาร	จำนวน 1 คน
9. ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 สภาพข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) มีค่าความตรงโดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานที่เป็นกลุ่มประชากรเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง

2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง โดยสอบถามแบบเจาะจงกับกลุ่มประชากรซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานระดับหัวหน้าส่วนคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหารและผู้ปกครองเด็ก

3. ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยนำแบบสอบถามมอบให้แก่ผู้ตอบพร้อมทั้งขอรับคืนด้วยตนเองในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2557 ได้แบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 112 ฉบับ จากนั้น นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูลลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตรโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ด้านที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน		แปลผล	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.38	0.52	ปานกลาง	5
2.	ด้านบุคลากร	3.73	0.60	มาก	3
3.	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.61	0.59	มาก	4
4.	ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	3.16	0.48	ปานกลาง	6
5.	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	4.45	0.25	มาก	1
6.	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.40	0.29	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.79	0.26	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง โดยภาพรวมมีระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.40$) สำหรับด้านที่มีระดับสภาพการดำเนินงานต่ำสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สรุปผลการวิจัย

สภาพการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแยกเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยสำหรับด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตรมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและสรุปผลแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าช้างอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมมีระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของชุมชนและสังคมโดยเน้นการ

บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รองลงมาคือการตรวจสุขภาพนักเรียน โดยบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องส่วนข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานต่ำสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดสรรงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ เช่น ค่าอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน ค่าวัสดุการศึกษาและครุภัณฑ์ต่างๆ

2. ด้านบุคลากรสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมมีระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานสูงสุดคือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี รองลงมาคือ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจในสถานภาพบทบาทหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตน ส่วนข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานต่ำสุด คือ พนักงานส่วนตำบลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษามีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เป็นอย่างดี

3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมมีระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานสูงสุดคืออาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมต่อการดูแลเด็ก เช่น มีพื้นที่สำหรับการนอนพื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร มีห้องน้ำแยกออกเป็นสัดส่วน รองลงมา คือ มีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น เครื่องตัดไฟ เครื่องดับเพลิง ส่วนข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานต่ำสุด คือ สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่เหมาะสมไม่ตั้งอยู่ในสถานที่เสี่ยงอันตรายต่อเด็ก

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรโดยภาพรวมมีระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนโดยเน้นกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น รองลงมาคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งสี่ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาส่วนข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยภาพรวมมีระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่เด็ก เช่น ปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้มีความรู้ภายในหน่วยงานได้มาถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรองลงมาคือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กส่วนข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานต่ำสุด คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยให้เด็กเรียนรู้จากสถานที่จริงในชุมชน

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมมีระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อพบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับอำเภอ รองลงมา คือ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีระดับสภาพการดำเนินงานต่ำสุด คือ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง พบว่าสภาพการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง มีการบูรณาการงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็กโดยให้ชุมชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมีการคัดเลือกคณะกรรมการจากทุกภาคส่วนของชุมชนร่วมรับฟังปัญหา (Cohen and Uphoff, 1997) และร่วมแก้ปัญหาให้กับครูผู้ดูแลเด็กผู้ปกครองส่วนในเรื่องของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์ เช่น ครูผู้ดูแลเด็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ปกครองเนื่องจากมีการใช้เวทีรับฟังปัญหาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันสิ่งที่เป็ปัจจัยเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่างคือชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยกับนักเรียนทำให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่าอยู่ ร่มรื่น สวยงาม จึงเป็นที่มาของการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้หน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงาน และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนพล ดอนชม (2552) ที่ได้ศึกษาและพบว่า การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และถือว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยรองลงมา คือ ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์ของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านการพัฒนาผู้เรียนพบว่า ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการให้บุคลากรทุกฝ่ายให้ความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและพัฒนาอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ด้าน

การจัดประสบการณ์พบว่าต้องการให้มีการอบรมการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและด้านการพัฒนาผู้เรียนพบว่า ต้องการรับเด็กเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปีเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด

2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย สติ ปัญญา อารมณ์ และสังคม ยังไม่ครอบคลุมทุกด้านเพราะเนื่องมาจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียนของผู้ปกครองและการส่งเสริมพัฒนาการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดประสบการณ์ (Lakin, 1992) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจวรรณ ศรีศรี (2556) ที่ได้ศึกษาพบว่า มีการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนหลากหลายการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพเกิดประโยชน์สูงสุดปลอดภัยและเหมาะสมต่อเด็กแต่ละวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้การเปิด-ปิดภาคเรียนโดยจัดทำประกาศแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างชัดเจนตามลำดับ

3. ด้านบุคลากรพบว่า มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนในด้านวิชาชีพโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายการจัดหาทุนการศึกษาให้กับครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กให้ได้รับการศึกษาสาขาปฐมวัยทุกคนและมีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องตลอดจนจัดโครงการศึกษาดูงานและพบทบทวนบทบาทของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้คณะกรรมการมีความรู้ และมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกคนเป็นอย่างดี (Acchione, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุไรพร เสนาะ (2545) ที่ได้ศึกษาด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจะดำเนินการตามแผนนโยบายและมาตรฐานการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้และในการดำเนินงานในด้านนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะมีนโยบายและแผนในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเฉพาะผู้ดูแลเด็กให้มีโอกาสได้เข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตลอด ทั้งนี้จะมีหนังสือสั่งการหรือชักซ้อมแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้ถูกต้องเสมอทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถดำเนินงานในด้านบุคลากรได้ถูกต้อง

4. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการสนับสนุนงบประมาณด้านอาคารจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นภายใต้โครงการยกระดับทางการศึกษาทำให้แบบแปลนอาคารเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทุกมาตรฐาน และทางสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลทำนงได้อนุมัติการก่อสร้างรั้วเพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของอริญญรัตน์พรศรี สุพัฒนะกุล (2555) ที่ศึกษาและพบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเนื่องจากเด็กเป็นผู้ที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงควรเป็นสถานที่ที่มีการจัดสภาพแวดล้อมเหมาะสม ปลอดภัยและมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม มีอาคารที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งมีมาตรการป้องกันและรักษาความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกอาคาร

5. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่านั่ง ไม่มีการจัดทำหลักสูตรที่เป็นบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและยังขาดความต่อเนื่องของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยไม่มีการบูรณาการระหว่างวัดผลลดจนขาดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของนักเรียนพร้อมขาดการรายงานผลการจัดกิจกรรมระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจวรรณ ศรีศรี (2556) ที่ศึกษา พบว่า มีการศึกษาสภาพในระดับปานกลางซึ่งพบว่า มีการจัดทำแผนงาน/โครงการปฏิบัติการปฏิบัติงานและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

6. ด้านการมีส่วนร่วมและการได้รับสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมพร้อมเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธราพงศ์ สุเทียนทอง, เดือนใจ เกียวซี และสมหมาย อ้าคอนกลอย (2555) ที่ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกมีปัญหาในด้านการบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณา สวัสดิ์ชัย (2551) ที่ได้ศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการวางแผน ส่วนใหญ่ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้สภาพปัญหาในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและติดตามการวางแผนการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการประสานงานส่วนใหญ่ชุมชนมีส่วนร่วมติดต่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการจัดหาทรัพยากรของชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาบริจาคสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับอำเภอพร้อมมีหน่วยงานท้องถิ่นอำเภอ

ร่วมรับฟังปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กพร้อมทั้งจัดโครงการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาทิตยา ศรีธิพันธุ์ (2554) ได้ศึกษาการจัดปัจจัยบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการจัดปัจจัยในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่มีการจัดปัจจัยบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด คือด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ให้ความสำคัญการส่งเสริมบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้อบรมเชิงปฏิบัติการในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตัวอย่างและมีกิจกรรมศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากผลการศึกษาจะอยู่ในระดับปานกลาง ควรจะมีแผนการพัฒนาศูนย์และมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจนพร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป
2. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรควรมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กด้วยกันต่างพื้นที่ที่มีกิจกรรมอบรมนำความรู้ที่ได้รับมาขยายผลต่อร่วมกันสร้างเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กให้มีประสิทธิภาพ
3. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนควรจัดอบรมผู้ปกครองและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและควรต้องมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำด้วยสื่อรูปแบบต่างๆ เช่น จดหมายข่าว แผ่นพับ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษางานวิจัยแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อเทียบกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ
2. ควรศึกษาหาปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบความสำเร็จเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบของกระทรวงสาธารณสุข

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ.
- กฤษฎา สวัสดิ์ชัย. (2554). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลต้นธงจังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุไรพร เสนาะ. (2545). **การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพญาสัณฑ์เมืองพญา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การปฐมวัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพล ดอนชวนชม. (2552). **แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่มจังหวัดเชียงใหม่**. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธราพงศ์ สุเทียนทอง, เตือนใจ เกียวซี และสมหมาย อ้าดอนกลอย. (2555). การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. **วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ**. 2(2): 135-142.
- เบญจวรรณ ศรีศรี. (2556). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 19 ตอนที่ 123 ก หน้า 1-23.
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 116 ตอนที่ 114 ก หน้า 48-66.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิจิตร. (2552). **การถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. พิจิตร: ผู้แต่ง.
- สุวรรณ พินตานนท์ และกาญจนา วัธนสุนทร. (2548). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: เอ็ดดูมิเดียพับลิชชิง.

อาทิตยา ศรีธิพันธุ์. (2554). การจัดปัจจัยบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน
ตำบลสันผีเสื้อจังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Acchione, L.M. A. (2009). **Comparion of the Roles of Early Childhood Teacher and Mother
(teacher)**. Retrieved September 15, 2013, from [http:
//library.dialog.com/bluesheets/html/bl0437.html](http://library.dialog.com/bluesheets/html/bl0437.html).

Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1997, January). **Participation : Concept and Measures for Project
Design, Implementation**, in Rural Development. Monograph, The Rural Development
Committee, Center for International Studies Council.

Lakin, E. (1992). **The preschool Administrator. Dissertation Abstracts International**.
Retrieved September 15, 2013, from <http://library.dialog.com/bluesheets/himl/bl0437.html>.
